

 HÄLLEFORS KOMMUN	Dokumenttitel Företagspolicy i Hällefors kommun		
Typ av styrdokument Policy	Ansvarig utgivare Hällefors Kommun Kommunfullmäktige	Ansvarig författare Ekonomichef	Giltighetsdatum 2016-03-01
Dokumentförteckning A-E-0500	Organisation Kommunförvaltning	Enhet Ekonomi och IT	Datum nästa revision 2018-12-31

I enlighet med bestämmelserna i 3 kapitlet 16-18 §§ Kommunallagen (1991:900), (KL) har Hällefors kommun valt att bedriva viss kommunal verksamhet i aktiebolagsform. Kommunallagen ställer krav på uppsikt och kontroll över all kommunal verksamhet, även den som ägs och bedrivs i bolagsform.

De kommunala helägda eller delägda bolagen, med upp till 50 procent, är närmast att ses som alternativ till den kommunala nämnden - tillkomna genom beslut av kommunfullmäktige - och står därför också under fullmäktiges ledning och kontroll. De kommunalt ägda bolagen representerar stora tillgångar som kommunfullmäktige har ett politiskt och ekonomiskt ansvar för, varför en löpande kontroll över bolagens utveckling, resultat och ställning erfordras.

Det är därför viktigt att kommunen utvecklar och kommunicerar en klar och tydlig bild av varför bolagen ägs och hur de ska utvecklas. Genom att använda och utveckla de formella styrinstrumenten, såsom bland annat företagspolicy och ägardirektiv, i dialog med bolagets ledning läggs grunden för en kultur som gör det möjligt att styra och följa upp att verksamheten i bolagen bedrivs i önskad riktning.

1 Syfte

Syftet med företagspolicyn är dels att förtydliga det gemensamma regelverket för att utveckla den kommunala verksamheten och att fastslå rollfördelningen mellan kommunen som ägare och bolagen, dels att tydliggöra styrelsens roll och ansvar i bolagen.

2 Målsättning

Målsättningen är att Hällefors kommun ska för medborgarnas räkning utöva styrningen av de kommunala bolagen i syfte att skapa maximal samhällsnytta till den lägsta kostnaden för kommunens invånare. Målsättningen är att bolagen ska bedriva sin verksamhet ekonomiskt självbärande utan kommunala bidrag. Undantag kan vara bolag där andra skäl än ekonomiska ligger till grund för bolagsformen.

Kommunen ska därmed vägleda sina bolag i frågor som rör strategisk inriktning, mål, ambitions- samt risknivå. Detta ska ske genom erforderliga planerings-, samordnings- och uppföljningsinitiativ i samverkan mellan kommunens bolag, nämnder och kommunledning.

Kommunens bestämmande inflytande över de kommunala bolagen ska därutöver leda till att kommunkoncernens totala verksamhet blir än mer ändamålsenlig och effektiv samt styrbar ur såväl ett professionellt som ett demokratiskt perspektiv.

3 Formell styrning

I 3 kapitlet 16 – 18 §§ KL finns den huvudsakliga regleringen kring den formella kommunala styrningen av kommunala bolag.

Syftet med dessa bestämmelser är att tillförsäkra kommunfullmäktige inflytande över den kommunala verksamhet, som sker i bolagsform. Detta sker genom att kommunfullmäktige fastställer det kommunala ändamålet med verksamheten, utser ägarombud, som representerar fullmäktige på bolagsstämmorna, och utser samtliga styrelseledamöter, tillser att kommunfullmäktige får ta ställning innan styrelsen i bolaget fattar beslut av principiell vikt eller större betydelse och utser minst en lekmannarevisor. Till detta kommer reglerna om offentlighetsprincipens tillämplighet på kommunala bolag.

De ovan anförda bestämmelserna ska implementeras i samtliga bolags bolagsordningar. Kommunfullmäktige har därmed garanterats möjlighet att fatta nödvändiga beslut i enlighet med bestämmelserna i kommunallagen.

Kommunfullmäktige ska i egenskap av ägare löpande få återkoppling gällande bolagens verksamhet genom att representanter från bolagen regelbundet bjuds in till fullmäktige.

4 Materiell styrning

Av 3 kapitlet 17 § KL framgår att kommunfullmäktige fastställer det kommunala ändamålet med verksamheten. I en formell mening har denna bestämmelse uppfyllts genom att bereda fullmäktige möjligheten att fastställa bolagsordningen i respektive bolag.

Hällefors kommun ska hädanefter efter samråd med berörda bolag utfärda särskilda ägardirektiv avseende mål och inriktning med verksamheten, avkastnings- och resultatkrav samt limiter för upplåning hos kommunen.

Av 6 kapitlet 1 § KL framgår att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform. Det åligger, i första hand, kommunstyrelsen att säkerställa att bolagens verksamhet bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt i enlighet med de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunen har enligt lagen rätt att yttra sig över principiellt viktiga dokument som är styrande för bolaget och ett exempel på det är affärsplanen.

Kommunstyrelsen ska därefter ansvara för att den interna kontrollen av den kommunala verksamheten tillgodoses samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

5 Bolagets styrelser

Styrelsen i respektive bolag ansvarar för verksamheten i enlighet med bestämmelserna i aktiebolagslagen (1975:1385), vilket bl a innebär att styrelsen har ansvar för att:

- Utforma organisationen så att redovisning, medelförvaltning och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt,
- Löpande bedöma bolagets ekonomiska situation,

- Upprätta skriftliga instruktioner för hur och när nödvändiga ekonomiska rapporter ska lämnas till styrelsen,
- Årligen fastställa en arbetsordning och en VD-instruktion.

Valda styrelseledamöter, styrelsesuppleanter och interna revisorer i bolaget ska omfattas av en ansvarsförsäkring utan någon självrisk, som tecknas och bekostas av bolaget.

Utöver detta ska bolagens styrelser medverka i årliga dialoger med ekonomiberedningen enligt kommunens verksamhets- och ekonomistyrningspolicy.

6 Kommunkoncernen - koncerntänkande

Kommunen och de kommunala företagen får inte utgöra en grupp löst sammanhållna juridiska personer utan egentliga samband. Verksamheten i företagen är kommunal, har tillkommit på kommunala initiativ och har kommunen som huvudman. Med denna utgångspunkt är det naturligt att uppfatta kommunkoncernen som en enhet. Detta synsätt utgör grunden för koncerntänkandet som syftar till att se till vad som gagnar kommunen i dess helhet och inte till den enskilda juridiska personen/dotterbolaget i koncernen. Koncerntänkandet och kommunens ledande roll i förhållande till bolagen kan motiveras från följande utgångspunkter:

- Det är rimligt att nämnder och bolag behandlas likartat i alla väsentliga avseenden. När det gäller styrning och kontroll av bolag, som arbetar på en konkurrensutsatt marknad, ska denna ske på ett sådant sätt att bolaget - inom de ramar lagstiftningen medger - bereds möjlighet att bedriva sin verksamhet på likvärdiga villkor som andra företag.
- Bolagen bedriver kommunal verksamhet för vilken kommunfullmäktige/ kommunstyrelsen bär det övergripande politiska och ekonomiska ansvaret.
- Bolagen utgör kommunens egendom och förvaltar stora värden.
- Kommunallagen förutsätter en enhetlig ledning för hela den kommunala organisationen.
- Förtroendet för kommunal verksamhet är beroende av att kommunen och de kommunala bolagen framstår och fungerar som en sammanhållen och demokratisk organisation.

7 Uppdatering av företagspolicyn

Om förutsättningar i omvärlden eller förändrade politiska beslut av styrdokument, som ligger till grund för denna policy, förändras på ett sätt som motiverar ändringar i policyn ska kommunstyrelsens förvaltning föreslå en uppdatering av policyn.